

Rapport

Klacht

Zie onder *bevindingen* of *volledige tekst* voor de volledige tekst van het rapport.

Beoordeling

Zie onder *bevindingen* of *volledige tekst* voor de volledige tekst van het rapport.

Conclusie

Zie onder *bevindingen* of *volledige tekst* voor de volledige tekst van het rapport.

Onderzoek

Zie onder *bevindingen* of *volledige tekst* voor de volledige tekst van het rapport.

Bevindingen Klacht

Verzoeker klaagt erover dat de politie Amsterdam-Amstelland op 20 maart 2007 ter aanhouding van een huisgenoot rond middernacht, zonder dringende noodzakelijkheid, zijn woning is binnengetrepen.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland is niet gegrond.

Feiten en visies

Wat is er gebeurd?

Verzoeker heeft een aantal daklozen toestemming gegeven om zich op zijn adres te laten inschrijven. Op 19 maart 2007 gingen politieambtenaren van het korps Amsterdam-Amstelland naar de woning van verzoeker toe om een medebewoner (de heer H.) aan te houden, omdat deze gesignaleerd stond. Hij werd verdacht van heling en was reeds drie keer gevorderd op het politiebureau te verschijnen om te worden verhoord. Hieraan had de heer H. geen gevolg gegeven. De politieambtenaren meldden zich rond 23:40 uur bij de woning. Verzoeker, de heer R., wilde hen niet binnen laten, waarna de politieambtenaren contact opnamen met de hulpofficier van justitie om een machtiging tot binnentreden ter aanhouding af te geven. Er ging enige tijd overheen voordat de hulpofficier van justitie met de machtiging ter plaatse was, met als gevolg dat de politie na middernacht de woning binnenging. Om 0:20 uur werd de heer H. samen met drie andere

personen die aanwezig waren en ook gesignaleerd stonden, aangehouden. Op het politiebureau heeft verzoeker voor drie gesignaleerde personen een openstaande boete betaald, waaronder een voor de heer H.

Verzoeker diende een klacht in over het binnentreden op dit late tijdstip. De door de korpsbeheerder inschakelde klachtencommissie stelde verzoeker in het gelijk. Binnentreden tussen middernacht en 6:00 uur, zonder toestemming van de bewoner, is slechts mogelijk bij dringende noodzakelijkheid. De klachtencommissie achtte het niet aanvaardbaar dat de politie de noodzaak om in de nachtelijke uren een woning binnen te treden als het ware zelf had gecreëerd. Dit was volgens de klachtencommissie zo omdat de politie zonder (dringende) noodzaak kort voor middernacht bij de bewoner om toestemming tot binnentreden had gevraagd, terwijl te voorzien viel dat bij een weigering het binnentreden (alsnog) in de nachtelijke uren zou moeten plaatsvinden.

De korpsbeheerder sloot zich *niet* bij dit oordeel aan. Hij achtte de klacht ongegrond. Hij stelde dat de politie zich vóór middernacht bij de woning had gemeld en met de hoofdbewoner (verzoeker) had gesproken. De politie kon niet van tevoren weten dat de man geen toestemming zou verlenen om binnen te treden. Door diens weigering waren de politieambtenaren genoodzaakt een machtiging tot binnentreden aan te vragen, waardoor pas rond middernacht de woning daadwerkelijk kon worden betreden.

Verzoeker was het met dit oordeel niet eens en wendde zich tot de Nationale ombudsman.

Wat is de visie van verzoeker?

Verzoeker stelt dat er voor de politie geen grond bestond om zich 's nachts toegang tot de woning te verschaffen. De politie had moeten kiezen voor de minst bezwarende werkwijze (bijvoorbeeld opbellen) en dat was hier niet gebeurd. Het feit dat wellicht iemand in de woning verbleef die een openstaande boete had, rechtvaardigt het binnentreden na middernacht volgens hem niet. De betreffende persoon had de gelegenheid moeten krijgen om de boete aan het bureau te voldoen of anders had de politie op een ander tijdstip kunnen langskomen, aldus verzoeker.

Hij was het niet eens met de korpsbeheerder die eigenlijk stelde dat als verzoeker niet had geweigerd de politie binnen te laten, er geen machtiging nodig was geweest en de politie niet na middernacht was binnengetreden. Volgens verzoeker had de politie rekening moeten houden met de mogelijkheid dat hij geen toestemming zou verlenen, waar hij overigens het recht toe had. Door kort voor middernacht naar zijn woning te gaan, had de politie bewust het risico genomen dat zij pas na middernacht de woning kon betreden. Zij had deze situatie in zijn ogen zelf gecreëerd.

Van een dringende noodzakelijkheid tot binnentreden was volgens verzoeker geen sprake. Het betrof hier slechts een persoon met een openstaande boete die mogelijk in zijn woning

verbleef.

Wat is de visie van de korpsbeheerder?

De korpsbeheerder acht deze klacht ongegrond. Hij bleef bij zijn eerder ingenomen standpunt.

Signalering

De korpsbeheerder gaf aan dat de heer H. stond gesignaleerd voor diefstal dan wel heling van een fiets. Hij was in november en december 2006 en in januari 2007 tot drie keer toe met een brief (naar het adres waar hij stond ingeschreven) ontboden op het politiebureau om te worden gehoord. Daaraan had hij steeds geen gevolg gegeven. Vervolgens had de officier van justitie toestemming verleend om de heer H. buiten heterdaad aan te houden.

Opsporen

Politieambtenaar I. was al meerdere malen op verschillende tijdstippen naar het adres gegaan waar de heer H. stond ingeschreven, maar had daar steeds geen gehoor gekregen. Op 19 maart 2007 waren de betrokken ambtenaren I. en W. om 22:00 uur begonnen met het opsporen en eventueel aanhouden van gesignaleerde personen. Gemiddeld staan zo'n 2000 tot 3000 personen gesignaleerd in Amsterdam. Toen zij bij de woning van de heer H. aankwamen, was het inmiddels 23:40 uur. Nadat de politieambtenaren hadden geconstateerd dat er in de woning licht brandde, hebben zij aangebeld. De heer R. weigerde de toegang tot de woning. Er was volgens de korpsbeheerder meer dan een redelijk vermoeden dat de heer H. in de woning aanwezig was.

Politieambtenaar I. had in een verklaring aan de klachtencommissie geschreven, dat de deur naar de woning een aantal keren open en dicht was gedaan in de tijd dat zij in afwachting waren van de machtiging. De politieambtenaren hadden in de woning diverse oudere mannen zien staan, die zij in het Oosterpark vaker hadden gezien en waarvan zij wisten dat zij alcoholisten zijn.

Machtiging tot binnentreden ter aanhouding

Omdat al op meerdere tijdstippen tevergeefs was geprobeerd de heer H. aan te houden en mensen vaker thuis zijn in de avonduren en vroege uren, werd besloten de opsporing van de gesignaleerde door te zetten, aldus de korpsbeheerder. Daarom vroegen zij de hulpofficier van justitie om een machtiging tot binnentreden ter aanhouding af te geven. Deze machtiging was niet al op voorhand afgegeven, omdat het in de vier jaar dat de heer I. met het opsporen en aanhouden van gesignaleerde personen belast was, nooit eerder nodig was geweest met een machtiging binnen te treden. Bovendien zou het een onevenredige belasting worden om voor iedere gesignaleerde bij voorbaat al een

machtiging tot binnentreden af te geven.

Op de machtiging tot binnentreden was aangekruist dat binnentreden bij dringende noodzakelijkheid tijdens de nachtelijke uren was toegestaan. De omschrijving van de dringende noodzakelijkheid was niet ingevuld.

Motivering van het oordeel

Waaraan toetst de Nationale ombudsman?

Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat grondrechten worden gerespecteerd. Het huisrecht vindt bescherming in verdragen en de Grondwet en houdt in dat overheidsinstanties niet zonder toestemming van de bewoner een woning mogen binnengaan. Uitzonderingen hierop zijn in de wet geregeld (zie Achtergrond).

Wat is het oordeel van de Nationale ombudsman?

De Nationale ombudsman is van oordeel dat de politie er in dit geval toe kon overgaan de woning van verzoeker na middernacht te betreden.

Op het moment dat de politie ter plaatse ging was het twintig minuten voor middernacht. Als verzoeker toestemming had verleend tot binnentreden, was de zaak waarschijnlijk voor middernacht afgerond. Het was de ervaring van politieambtenaar I. dat deze altijd wordt verleend. Echter, verzoeker verleende die toestemming niet, wat zijn goed recht is. De consequentie daarvan was wel dat de politieambtenaren van de hulpofficier van justitie om een machtiging tot binnentreden moesten verkrijgen, om de actie te kunnen doorzetten. Dit kostte tijd, waardoor het binnentreden uiteindelijk na middernacht plaatsvond.

De Algemene wet op het binnentreden (zie Achtergrond) stelt een voorwaarde aan het binnentreden in de nachtelijke uren, namelijk een dringende noodzakelijkheid. De achtergrond van dit voorschrift is bescherming van de nachtrust.

Uit het machtiging tot binnentreden blijkt dat de hulpofficier van justitie die dringende noodzakelijkheid wel aanwezig heeft geacht, maar niet nader heeft omschreven. Echter, dit is voor de Nationale ombudsman niet voldoende om aan te nemen dat deze dringende noodzakelijkheid er niet was. Deze blijkt namelijk uit het volgende. De heer H. was aangemerkt als verdachte en daarom tot drie keer toe verzocht op het politiebureau te verschijnen. Hieraan had hij steeds geen gevolg te geven. De officier van justitie heeft toen een bevel tot aanhouding buiten heterdaad afgegeven, waarna de politie diverse keren op verschillende tijdstippen naar de woning is gegaan waar de heer H. stond ingeschreven. De politieambtenaren hebben meerdere keren tevergeefs aangebeld. Deze avond bestond het vermoeden dat de heer H. wel aanwezig was. De kans om de heer H. op een ander tijdstip (weer) aan te treffen, was gezien de eerdere pogingen klein. Gezien de tijd en inspanning die tot nu toe met het aanhouden van de gesignaleerde heer H. was gemoeid,

was het in dat licht niet meer dan logisch dat de reeds voor middernacht ingezette actie na middernacht werd voortgezet.

Van een daadwerkelijke inbreuk op de nachtrust was in de ogen van de Nationale ombudsman geen sprake. Dit baseert de Nationale ombudsman op de volgende gegevens. Op het moment dat de politieambtenaren aanbelden brandde er nog licht in de woning. Hieruit mochten zij redelijkerwijs afleiden dat de bewoners niet reeds aan hun nachtrust waren begonnen. Na de weigering hen in de woning toe te laten, bleven de politieambtenaren in het trapportaal voor de voordeur wachten tot de machtiging werd afgegeven. De bewoners wisten of konden daarom vermoeden dat de actie zou worden doorgezet. Het was duidelijk dat de bewoners ook toen nog wakker waren, omdat zij de voordeur regelmatig openden en de politieambtenaren daar zagen staan.

De hulpofficier van justitie verscheen na ongeveer veertig minuten met de machtiging tot binnentreden. Tussen het moment dat de politie voor de eerste keer aanbelde en het feitelijk binnentreden was niet veel tijd verstreken. Het binnentreden vond uiteindelijk kort na middernacht plaats. Er is geen enkele aanwijzing dat de politie de vooropgezette bedoeling had om pas na middernacht de woning binnen te treden. Binnen enkele minuten stond de politie weer buiten en werden vier gesignaleerde personen mee naar het politiebureau genomen.

Het feit dat er nog geen sprake was van (verstoring van de) nachtrust, alles in een relatief kort tijdsbestek plaatsvond en er een dringende noodzaak was tot binnentreden, maakt dat de Nationale ombudsman van oordeel is dat er niet onjuist is gehandeld en dat het vereiste dat grondrechten, in dit geval het huisrecht, moeten worden gerespecteerd, niet is geschonden.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

De Nationale ombudsman merkt nog het volgende op. In beginsel zijn er goede redenen om een goed gemotiveerd oordeel van de klachtencommissie te volgen. Maar de korpsbeheerder had in dit geval goede gronden om van het advies van de klachtencommissie af te wijken en hij heeft dit goed gemotiveerd.

Onderzoek

Op 1 maart 2010 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift ingediend door mevrouw mr. B.G. Meijer, advocaat te Amsterdam. De klacht ging over het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland. Naar deze gedraging werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de korpsbeheerder verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Tevens stelde de Nationale ombudsman de korpsbeheerder een aantal vragen. Ook werd een

aantal betrokken ambtenaren de gelegenheid geboden hun visie op de klacht te geven. Tijdens het onderzoek kregen verzoeker en de korpsbeheerder de gelegenheid op elkaars standpunt te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen naar de betrokkenen gestuurd.

De reactie van verzoekers gemachtigde gaf aanleiding het verslag te wijzigen.

De korpsbeheerder en betrokken ambtenaren gaven binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen zijn gebaseerd op de volgende informatie:

1. Verzoekschrift van 1 maart 2010
2. Standpunt van de korpsbeheerder van mei 2010
3. Reactie van verzoeker van 22 juni 2010
4. Reactie van de korpsbeheerder van juli 2010
5. Nadere reactie van verzoeker van 25 augustus 2010
6. Reactie van verzoeker op het verslag van bevindingen van 4 november 2010.

Achtergrond

1. Artikel 12, eerste lid van de Grondwet

"1. Het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner is alleen geoorloofd in de gevallen bij of krachtens de wet bepaald, door hen die daartoe bij of krachtens de wet zijn aangewezen."

2. Artikel 8 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

"1. Een ieder heeft recht op respect voor zijn privé leven, zijn familie- en gezinsleven, zijn woning en zijn correspondentie.

2. Geen inmenging van enig openbaar gezag is toegestaan in de uitoefening van dit recht, dan voor zover bij de wet is voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk is in het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid of het economisch welzijn

van het land, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen."

3. Artikel 7, eerste lid van de Algemene wet op het binnentreden

"1. Tussen middernacht en 6 uur 's morgens kan slechts zonder toestemming van de bewoner worden binnengetreden, voor zover dit dringend noodzakelijk is en, indien krachtens een machtiging wordt binnengetreden, de machtiging dit uitdrukkelijk bepaalt."

Achtergrond

Zie onder *bevindingen of volledige tekst* voor de volledige tekst van het rapport.